Европската Унија со децении се претставуваше како проект на мир, вредности и стабилност. Но денес, сè поочигледно е дека надворешната политика на Брисел – градена врз компромиси без принципи, двојни стандарди и геополитичка наивност – ѝ се враќа како бумеранг.

Она што долго време се туркаше под тепих, денес станува отворена криза на кредибилитет, безбедност и идентитет.

Македонија е најилустративен и најболен пример за погрешната европска надворешна политика, затоа што и покрај сите направени компромиси, уставни измени, промени на името, отстапки во името на „европската иднина“ и постојаното демонстрирање лојалност кон европските вредности, таа остана заглавена во бескраен процес на условувања, блокади и билатерални уцени, со што ЕУ јасно покажа дека во пракса не се

води од принципи и еднакви правила за сите, туку од политички интереси на поединечни земји-членки.

Земја која направи сериозни и болни компромиси во името на европската интеграција, но наместо награда доби нови услови, нови блокади и нови понижувања. Пораката што Брисел ја испрати не е само неправедна – таа е опасна. Кога компромисите не носат резултат, а принципите се заменуваат со политичка волја на посилните, тогаш се урива самата идеја на европскиот проект.

Европа со години веруваше дека економската соработка е доволна замена за јасна и цврста надворешна политика. Наместо стратегија, добивме бирократија; наместо лидерство, бесконечни декларации; наместо принципи, политички трговии.

Резултатот е Унија која реагира доцна, млако и често контрадикторно – без вистинска моќ да влијае на процесите што директно ја засегаат.

Клучната грешка на европската надворешна политика е прифаќањето на двојни стандарди како „нормалност“. Едни држави се казнуваат за прекршување на меѓународното право, други се толерираат; едни народи имаат право на самоопределување, други се уценуваат и условуваат.

Овој пристап не само што ја разгради довербата во европските институции, туку создаде длабок јаз меѓу декларативните вредности и реалната политика.

Балканот е најочигледниот пример за оваа стратегиска кратковидост. Наместо јасна европска перспектива и принципиелна политика, регионот со децении беше држен во чекална, изложен на условувања, блокади и билатерални уцени.

Европската Унија дозволи национални агенди на поединечни земји-членки да станат дел од европската политика, со што го поткопа сопствениот авторитет и ја изгуби моралната позиција на арбитер и стабилизатор.

Последиците од оваа политика денес се очигледни. Европа се соочува со сериозни безбедносни предизвици, зголемено влијание на трети актери, внатрешни поделби и растечки евроскептицизам. Наместо да биде фактор на стабилност, Унијата често изгледа како заложник на сопствените противречности.

Бумерангот на погрешната надворешна политика не удира само во Брисел – тој удира и во довербата на граѓаните, во партнерствата со соседството и во способноста на Европа да се постави како глобален актер.

Со оваа погрешна политика на Европската Унија, сè поизвесно е дека нејзиниот кредибилитет станува сè поранлив и разнишан, додека во исто време други глобални актери сè поотворено и поинтензивно покажуваат интерес да го пополнат вакуумот што ЕУ сама го создаде и да го преземат нејзиното место на Балканот и пошироко.

Доколку ЕУ навистина сака да опстане како сериозен политички проект, мора да ја преиспита својата надворешна политика: да се врати кон принципи, кон еднакви правила за сите и кон јасна стратегија што нема да се менува со секој нов политички притисок, во спротивно, Европа ќе продолжи да плаќа висока цена за сопствените погрешни одлуки – а бумерангот ќе се враќа сè посилно.